

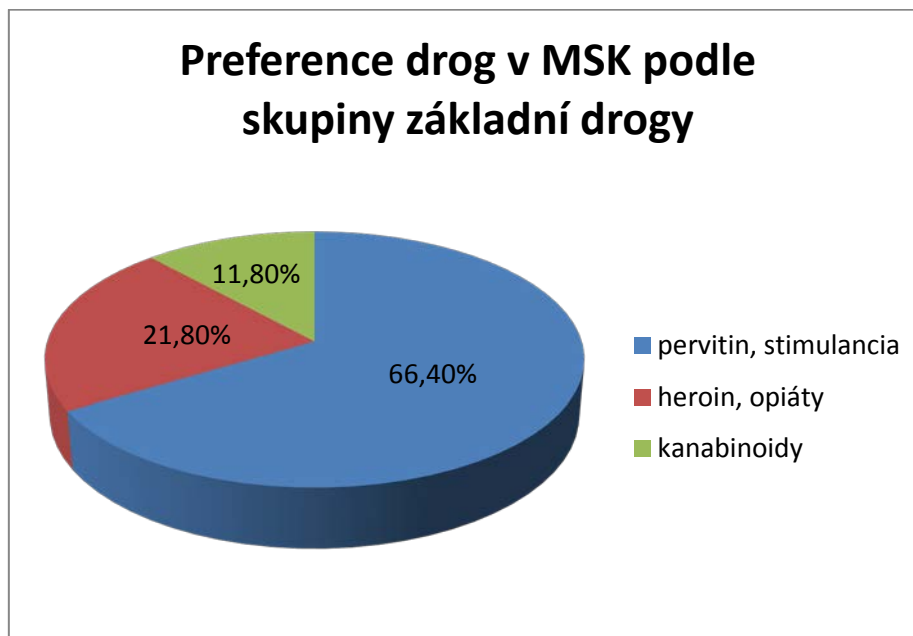
Pervitin, nejoblíbenější droga mezi léčenými uživateli drog v MSK

Léčení uživatelé drog jsou uživatelé nelegálních psychoaktivních látek, tj. osoby, které požádají o léčbu v některé ze sítě služeb (neprezentuje celkovou prevalenci uživatelů drog v populaci). V oblasti monitorování drogové situace v Česku došlo v roce 2015 k zásadní změně. Zákonem o zdravotních službách (372/2011 Sb., v platném znění) byl zřízen Národní registr léčby uživatelů drog (NRLUD), a jeho provoz byl spuštěn v březnu 2015.

Předem je nutno upozornit na značnou podhlášenost dat v NRLUD. Ze všech evidovaných léčebně kontaktních center poskytlo v roce 2016 hlášení o léčených uživatelích nelegálních drog zhruba 30 % zařízení. V MSK je evidováno celkem 31 L/K center, z toho však pouze dvě zařízení hlásí data do NRLUD, 29 zařízení nikoli, čili v MSK je to pouze 6,5 % hlásících zařízení.

Celkem navštívilo v roce 2016 v MSK tato hlásící zařízení 110 klientů, první návštěvu L/K centra v životě uvádí 48 osob – tzv. prvožadatelé. Většina z evidovaných klientů – 87,3% (96 klientů) byla ve věku 15-39 let.

Převážná většina evidovaných léčených uživatelů drog v MSK, celkem 73 osob (66,4 %), uvádí jako základní drogu pervitin či ostatní stimulancia, 24 osob (21,8 %) pravidelně užívá heroin a ostatní opiáty a 13 osob (11,8 %) osob uvádí užívání kanabinoidů.

Jak jsou na tom evidovaní léčení uživatelé se základní drogou v ostatních krajích ČR, uvádí následující tabulka.

Preference drog v Česku podle krajů a skupiny základní drogy – všichni klienti

Kraj zařízení	Skupiny základní drogy								Celkem uživatelů
		Opiáty	Stimulancia	Kanabinoidy	Halucinoogeny	Rozpustidla	Sedativa, hypnotika	Jiné drogy, léky	
Hl. m. Praha	Počet	392	376	104	*	1	17	2	892
	%	43,9	42,2	11,7	*	0,1	1,9	0,2	100
Středočeský kraj	Počet	17	21	2	*	*	1	*	41
	%	41,5	51,2	4,9	*	*	2,4	*	100
Jihočeský kraj	Počet	60	216	38	1	1	8	*	324
	%	18,5	66,7	11,7	0,3	0,3	2,5	*	100
Plzeňský kraj	Počet	22	83	6	*	2	4	*	117
	%	18,8	70,9	5,1	*	1,7	3,4	*	100
Karlovarský kraj	Počet	*	10	3	*	*	*	*	13
	%	*	76,9	23,1	*	*	*	*	100
Ústecký kraj	Počet	118	455	82	*	3	18	1	677
	%	17,4	67,2	12,1	*	0,4	2,7	0,1	100
Liberecký kraj	Počet	1	39	10	*	2	*	*	52
	%	1,9	75,0	19,2	*	3,8	*	*	100
Královéhradecký kraj	Počet	41	73	21	*	*	10	*	145
	%	28,3	50,3	14,5	*	*	6,9	*	100
Pardubický kraj	Počet	5	5	5	*	*	5	*	20
	%	25,0	25,0	25,0	*	*	25,0	*	100
Kraj Vysočina	Počet	25	142	53	*	1	11	1	233
	%	10,7	60,9	22,7	*	0,4	4,7	0,4	100
Jihomoravský kraj	Počet	105	134	63	*	*	11	2	315
	%	33,3	42,5	20,0	*	*	3,5	0,6	100
Olomoucký kraj	Počet	40	227	43	*	1	3	2	316
	%	12,7	71,8	13,6	*	0,3	0,9	0,6	100
Zlínský kraj	Počet	3	83	18	*	*	7	*	111
	%	2,7	74,8	16,2	*	*	6,3	*	100
Moravskoslezský kraj	Počet	24	73	13	*	*	*	*	110
	%	21,8	66,4	11,8	*	*	*	*	100
Česko	Počet	853	1 937	461	1	11	95	8	3 366
	%	25,3	57,5	13,7	0,0	0,3	2,8	0,2	100

Zdroj: ÚZIS, NRLUD, 2017

Stejně jako v předchozích letech zaznamenáváme v populaci léčených uživatelů drog postupné navyšování průměrného věku. Průměrný věk mužů mezi všemi klienty činí 30,5 let, mezi prvožadateli činí 28 let. Průměrný věk žen je v obou sledovaných skupinách nižší než u mužů. Mezi všemi klientkami činí 28,6 let a mezi prvně léčenými činí 26,6 let.

Mezi všemi léčenými klienty a také mezi prvožadateli v ČR převládá nejrizikovější způsob aplikace drogy, tj. injekční užití.

Infekce spojené s užíváním drog

Virové hepatitidy

Injekční uživatelé drog (IUD) v Česku tvoří velmi výrazný podíl na počtu nemocných virovou hepatitidou C, u ostatních typů virových hepatitid je jejich podíl zřetelně menší.

U nemocných VHC v Česku došlo oproti minulému roku k vzestupu v počtu celkem evidovaných případů z 956 osob na 1 104 osob, ale co se týká podílu injekčních uživatelů na tomto onemocnění, trvá mírný pokles z 64,5 % v roce 2014 přes 58,9 % v roce 2015 na 58,4 % v roce 2016.

Počty osob nově zjištěných případů virových hepatitid a podíl IUD na počtu nově zjištěných případů virových hepatitid v MSK v roce 2016 udává tabulka.

Virové hepatitidy v MSK v roce 2016			
	Celkem nemocných	Z toho IUD	% IUD z celkem nemocných
Virová hepatitida A	18	1	5,6
Akutní virová hepatitida B	9	1	11,1
Chronická virová hepatitida B	21	2	9,5
Virová hepatitida C	126	23	18,3

HIV infekce

Dlouhodobě přetrvává nízký podíl přenosu HIV prostřednictvím injekčního užívání drog. Pouze u 7 osob (6 mužů a 1 ženy) mezi nově zjištěnými případy infekce virem HIV v roce 2016 se jednalo o injekční užití drogy. Nejčastější způsob přenosu infekce virem HIV je dlouhodobě zaznamenáván tzv. sexuální cestou, v roce 2016 tento způsob přenosu činil 92,3 %.

Intoxikace drogami

V rámci drogové epidemiologie jsou sledována data o frekvenci akutních předávkování, podílu jednotlivých drog na evidovaných případech i o charakteristikách intoxikovaných osob. Moravskoslezský kraj se umístil na třetím místě co do nahlášeného počtu případů akutního předávkování a zdravotních komplikací v souvislosti s užitím drogy v roce 2016. Konkrétně se jednalo o 160 nahlášených případů intoxikace (14,5 % z Česka). Nejvíce intoxikovaných osob v MSK v roce 2016 bylo zaznamenáno po užití pervitinu a ostatních stimulantů,

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava

Tel: 595 138 111, Fax: 595 138 109

podatelna@khsova.cz, www.khsova.cz, ID datové schránky: w8pai4f

druhou nejpočetnější skupinu tvořila skupina sedativ a hypnotik, následovala skupina kanabinoidů, jiných drog a léků, opiáty a nakonec rozpustidla. Zastoupení jednotlivých drog, užívaných jako základní, se v průběhu času mění, v posledních letech pozorujeme pokles užívání opiátů a jistý vzestup u stimulancií.

Zdroj: Výroční zpráva, Léčení uživatelé drog v Česku v roce 2016, Hygienická stanice hlavního města Prahy, září 2017